

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Postboks 8112 Dep
0032 Oslo

	<i>Vår dato</i>	<i>Vår referanse</i>
	29.02.2016	2015/8402
<i>Saksbehandler, innvalgstelefon</i>	<i>Arkivnr.</i>	<i>Deres referanse</i>
Marit Gilleberg, 62 55 10 44	008	15/4746

Høring - Forslag til nytt inntektssystem for kommunene

Det vises til brev fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet av 15.12.2015 og der følgende forutsetninger ligger til grunn for høringsforslaget:

- Rammestyring skal fortsatt ligge til grunn for den statlige styringen av kommunesektoren
- Innbyggerne over hele landet skal ha et likeverdig tjenestetilbud
- Inntektssystemet bør utformes slik at det ikke er til hinder for kommunesammenslåinger

Fylkesmannen slutter seg til de overordnede forutsetningene som er lagt til grunn for endringsforslagene. Videre er Fylkesmannen i Hedmark enig at det må foretas jevnlig revideringer. Kostnadsnøkkelen til kommunene ble sist revidert i 2011, og det er derfor behov for å oppdatere den med nye data og analyser, for å fange opp endringer som har skjedd i kommunesektoren siden 2011. Kostnadsnøkkelen er oppdatert i tråd med endringer i befolkningssammensetning, bosettingsmønster, levekår, og andre forhold som gjør at det er kostnadsforskjeller mellom kommunene.

Kommunenes rammer og vilkår vil alltid påvirkes av den «store» samfunnsutviklingen. (Demografi, klima, innvandring/utvandring, teknologi mm.) Dette understrekes også av den rollen som kommunene har som førstelinje på viktige velferdsområder og det samfunnsoppdraget kommunene er tildelt. Inntektssystemet er derfor ikke statisk, men

<i>Postadresse:</i> Postboks 4034 2306 Hamar	<i>Kontoradresse:</i> Parkgt 36 2317 Hamar	<i>Telefon Statens hus:</i> <i>Sentralbord:</i> 62 55 10 00	<i>Telefaks:</i> 62 55 10 31	<i>Org.nr.:</i> 974 761 645 <i>Banknr.</i> 7694.05.01675
--	--	--	-------------------------------------	---

må endres og tilpasses samfunnsutviklingen. Dette må også skje i erkjennelsen av at det «perfekte» og fullstendig «rettferdige» systemet ikke er mulig å få til.

Hedmark

Kommunene i Hedmark har stor variasjon i størrelse, befolknings- og sysselsettingsutvikling. Regionsentrene Kongsvinger, Elverum, Tynset og Hamar har hatt befolkningsvekst de siste 10 år. I tillegg har det vært vekst i Ringsaker, Stange, Løten, Nord-Odal og Sør-Odal i samme periode. Elverum kommune har hatt størst befolkningsvekst i siste 10 års periode med en vekst på 9.5 % mens Rendalen har hatt nedgang på tilsvarende nivå. Innbyggertallet i Hedmark varierer fra 1359 til 33603 per kommune. Et viktig forholdstall som Fylkesmannen er opptatt av er antall arbeidstakere i alderen 25-66 år pr 80 åring. I dag er dette forholdstallet til eksempel 7 i Engerdal og 11 i Hamar. I 2040 vil dette forholdstallet etter middels befolkningsframskriving endres til 3 i Engerdal og 7 i Hamar. Dette gir kommunene nye utfordringer med hensyn til dimensjonering av tjenestetilbudet og det gir ekstra utfordringer i våre kommuner der den yrkesaktive befolkningen minker.

Befolknings- og sysselsettingsutviklingen sier noe om kommunenes ulike evne til å rekruttere arbeidskraft og til kommunenes skatteevne. Flere kommuner i Hedmark har lav skatteevne og rammetilskuddet er avgjørende viktig for å gi et godt og likeverdig tjenestetilbud. Endringer i inntektssystemet vil derfor bety relativt mye for kommuner i Hedmark, noe vi også har sett ved tidligere endringer.

Endring i basistilskuddet

Forslaget innebærer en gradering av basistilskuddet og slik at det ikke lenger gis full kompensasjon for frivillige smådriftsulemper. Det skal fortsatt gis full kompensasjon for utgifter som skyldes lange avstander og spredt bosetting til tjenester, for eksempel til grunnskole og hjemmetjeneste. Kommuner som er ufrivillig små pga. lange avstander vil fortsatt få full kompensasjon for smådriftsulemper som i dag. Høringsforslaget slår ulikt ut. Hedmark har noen langstrakte kommuner og med lang reisetid for og nå en befolkning på 5.000 innbyggere. Det gjelder for eksempel Folldal, Rendalen, Stor-Elvdal og Engerdal og disse kommer også positivt ut ved endringen i basistilskuddet

Endringer i de regionalpolitiske tilskuddene

Endringene i de regionalpolitiske tilskuddene er basert på politiske vurderinger om hva som bør kompenseres gjennom disse ordningene. Regjeringen foreslår å slå sammen noen tilskudd, slik at det blir ett tilskudd for Nord-Norge og ett for Sør-Norge, og ved å

differensiere småkommunetilskuddet etter graden av distriktpolitiske utfordringer i kommunen. Det foreslås også at de regionalpolitiske elementene fordeles mer pr. innbygger enn pr. kommune. Det er ikke presentert konkrete forslag til satser og utforming av tilskuddene ut over disse prinsipielle endringene. Omleggingen vil ha størst negativ effekt for de små kommunene.

Fylkesmannen er enig i at også småkommunetilskuddet i større grad forbeholdes de kommuner som har størst distriktsutfordringer

Ny skattemodell for selskapsskatten

Innretningen av skatteelementene i inntektssystemet er utviklet gjennom politiske avveininger mellom hensynet til lokal forankring av inntektene og hensynet til inntektsutjevning som grunnlag for å kunne yte likeverdige tjenester. Hensynet til likeverdige tjenester tilsier en lavere skatteandel og/eller høyere nivå på utjevningen av skatteinntektene. Lavere grad av utjevning vil kunne gi større forskjeller i tjenestetilbud mellom kommunene. At en større del av inntektene kommer i form av skatt, og dermed en lavere andel gjennom rammetilskuddet vil ramme de skattesvake kommunene til fordel for kommunene med store skatteinntekter. De viktigste velferdsoppgavene til kommunene er rettighetsfestet og universelle. Det betyr at uansett hvor folk bor skal de ha tilgang til likeverdige tjenester av god kvalitet. Fylkesmannen er opptatt av at kommunenes inntekter opprettholdes slik at tjenestetilbudet ikke blir dårligere i skattesvake kommuner enn i de mer befolkningstette områder av landet med stor skatteinngang.

Med hilsen

Anne Kathrine Fossum e.f.
Assisterende fylkesmann

Marit Gilleberg
seniorrådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes ut uten signatur.